

Fiskifréttir, 23.09.2026, síðu 24.
grein stærð: 741.22 sm2
grein hæð: 32.72 sm

Veiðitækni OptiTog í fimm skipum

Nýsköpunarfyrirtækið OptiTog hefur vakið athygli fyrir byltingarkenndar lausnir á veiðiaðferðum á rækju og bolfiski sem grundvallast á smölun með stefnumiðuðu ljósi. Markmiðið er að auka aflann, vernda hafsbotninn og draga úr orkunotkun skipa. Síðast þegar Fiskifréttir greindu frá framgangi verkefnisins stóðu yfir prófanir í skipum og þróunarvinna. Nú eru fimm skip í samstarfi við OptiTog um notkun tækninnar. Halla Jónsdóttir líffræðingur, einn aðstandenda OptiTog, segir þennan áfanga mikilvægan og staðfestingu á því að lausnir OptiTog hafi raunverulegt notagildi í daglegum rekstri fiskiskipa.

Halla Jónsdóttir líffræðingur er einn aðstandenda OptiTog.

Guðjón Guðmundsson
gugu@fiskifrettir.is

Fiskifréttir hafa áður fjallað um lausnir OptiTog. Það sem markverðast er nú er að tæknin er notuð í fimm skipum í samstarfi við fyrirtækið. Á heimasíðu OptiTog segir: „OptiTog leggur áherslu á næstu kynslóð veiðarfæra-tækni — að færa veiðarfæri inn í 21. öldina. Við mætum brýnni og lítt uppfylltri þörf fyrir hraðar og verulegar

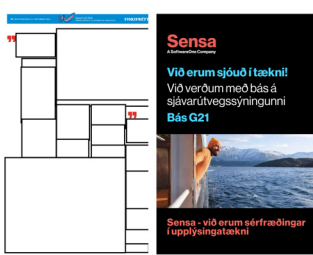
umbætur á skilvirkni veiðarfæra. Teymi okkar sameinar áratuga verkfræðireynslu og rannsóknar- og þróunarþekkingu úr veiðarfæra-íðnaðinum.“ OptiTog hefur notið stuðnings frá Nýsköpunarsjóði atvinnulífsins sem og frá Loftlagssjóði, Orkusjóði, AVS og Tækniþróunarsjóði. Auk Höllu starfa hjá OptiTog Torfi Þórhallsson verkfræðingur, Jón Sölvi Snorrason verkfræðingur og Eiríkur Sigurðsson skipstjóri. Auk þess koma að verkefninu sérfræðingar hjá Hafrannsóknastofnun og öflugur

hópur skipstjóra. Verkefnið hófst með samstarfi við Hafrannsóknastofnun með prófunum á Ísafjardardjúpi og í kringum Snæfellsnes.

Við nýtum reynslu þeirra úr atvinnuveiðum til að þróa búnað sem hentur þeim og prófum frumgerðir við raunverulegar aðstæður á sjó.

Rækju smalað með ljósi Aðferðafræðin felst í því að smala rækju og jafnvel bolfiski inn í troll með ljósi. Halla segir tölfræðilega marktækar niðurstöður sýna að með notkun ljóss við rækjuveiðar sé hægt að lyfta rækju frá botni og inn í botntroll sem stýrt er til að vera í um 30 cm hæð yfir sjávarbotni. Í fyrri prófunum jók rækjutogari á Íslandsmiðum afla um 12-18% með ljósabúnaðinum. Togarinn var við veiðar með tvíburatrolli og var ljósabúnaður í öðru þeirra sem fiskaði, eins og fyrr greinir, 12-18% meira en

Fiskifréttir, 23.09.2026, síðu 26.
grein stærð: 744.22 sm2
grein hæð: 32.66 sm

”

Áherslan hjá OptiTog er áfram að þróa tækni sem hjálpar skipstjórum að gera veiðarnar markvissari og stuðlar að betri nýtingu á tíma og orku skipsins og minni umhverfisáhrifum.

Það troll sem var án ljósabún-
aðarins.

Mikilvægt samstarf við útgerðir

„Við erum í nánu samstarfi við skipstjóra og stjórnendur útgerða. Við nýtum reynslu þeirra úr atvinnuveiðum til að þróa búnað sem hentar þeim og prófum frumgerðir við raunverulegar aðstæður á sjó. Þetta samstarf er mjög mikilvægt fyrir okkur. Skipstjórnarnir og stjórnendur útgerðanna þekkja bæði reksturinn og þær áskoranir sem þarf að leysa um borð, og sú þekking nýtist beint við þróun búnaðarins,“ segir Halla.

Hún segir að samstarfið hafi skilað mun meiri reynslu og gögnum úr atvinnuveiðum síðastliðin tvö ár. Gögnin nýtist til að þróa bæði nú-
verandi lausnir og til að þróa nýjan búnað áfram.

„Áherslan hjá OptiTog er áfram að þróa tækni sem hjálpar skipstjórum að gera veiðarnar markvissari og stuðlar að betri nýtingu á

Ljóstroll sem snertir ekki hafsbotn og smalar rækju inn.

MYND/OPTITOG.

tíma og orku skipsins og minni umhverfisáhrifum. Stærsta breytingin frá því fyrir tveimur árum er því að við erum komin frá afmörkuðum þróunarprófunum yfir í reglulega þjónustu við fiskiskip á sama tíma og við þróum næstu lausnir í nánu samstarfi við þá sem nota tæknina á sjó,“ segir Halla.

Fjölmargir kostir

Á heimasíðu OptiTog segir að fyrirtækið sé er kostum þessarar lausnar lýst nánar. Þar segir meðal annars að

með tækninni sé óþarft að nota hlera og grandara. Um 30% af togmótstöðu megi rekja til hlera og botnviðnáms veiðarfæra. Það segir sig sjálft að með þessu dregur úr oliukostnaði við veiðar.

Þá dragi tæknin úr kostnaði sem kunni að falla til vegna óæskilegs meðafla. Samkvæmt reglum verða útgerðir að koma með meðafla í land og er hann dreginn frá aflaheimildum.

Mikil umræða hefur verið um áhrif veiðarfæra á lífríki hafsbotsins. Tækni OptiTog

”

Stærsta breytingin frá því fyrir tveimur árum er því að við erum komin frá afmörkuðum þróunarprófunum yfir í reglulega þjónustu við fiskiskip.

byggir á svokölluðu Virtual Trawl, sem á íslensku gæti útlagst sýndartroll. Þegar togað er 30 cm frá botni snertir það hafsbotninn í innan við 0,5% tilvika. Þetta gæti stuðlað að verndun markaðarins með tilliti til gagnrýni á skemmdir á lífríki hafsbotsins.

Þá stuðli tæknin að verulegum samdrætti í CO2-losun með minni eldsneytisnotkun. Bent er á að við rækjuveiðar með hefðbundinni botnvörpu losni allt að 10 kg af CO2 fyrir hvert kíló af nýtanlegum afla.

Auk þess stuðli tæknin að betri nýtingu auðlindarinnar. Hún bjargi meðafla og komi í veg fyrir skemmdir á fiski sem sleppur úr veiðarfærinu og á lífríki hafsbotsins.

Samstarfsaðilar OptiTog eru Háskólinn í Reykjavík, Sjávarklasinn og Hafrannsóknastofnun. Tækniþróunarsjóður og Loftslags-
sjóður hafa styrkt verkefnið.

Mynd af ljóstrolli tekin af heimasíðu OptiTog.

